

ZOMBOR ÉS VIDÉKE

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . 12 korona
Fél évre . . . . . 6 korona
Negyed évre . . . . 3 korona
Egyes szám 12 fillér

POLITIKAI LAP.

Felelős szerkesztő: OBLAT KÁROLY

Szerkesztőség és kiadó-

hivatal: Zarándok-u. 7.

Kéziratokat nem adunk vissza.

□ Nyilttér sora 30fillér. □

POLITIKAI HÍREK

☞ Az elnökség körül. Berzeviczy Albert, a képviselőház elnöke és Návay Lajos a képviselőház alelnöke ma délelőtt együtt voltak a Ház elnöki hivatalában és sokáig értekeztek. Később Návay ezeket mondta egy újságíróknak: Az én meggyőződésem szerint semmi konkrét eset fel nem merült, a mi az elnököt eddig lemondásra indíthatná. A házszabályok magyarázata, kezelése tekintetében az elnök sem a kormánytól, sem a többségtől, sem az ellenzéktől utasítást, pláne előre, el nem fogadhat és a Ház többségének vagy a Háznak csak utólag áll módjában az elnök eljárását kritika tárgyává tennie. Berzeviczy lemondására nincs semmi ok. Nem is hiszem, hogy lemondjon. Az alelnökök csak akkor teszik tanácskozási tárgyává, hogy van-e ok az ő lemondásukra, ha az elnök lemondott. Enn abban a meggyőződésben vagyok, hogy az országnak és a parlamentnek fontos érdeke az, hogy az elnökválasztásnál ne ismétlődjenek meg azok az esetek, a melyek a korelnök öregségével járó gyengeségnek szinte automatikus következményei, megmaradok az elnöki székben mindaddig, míg az új elnököt megválasztják. Lehetetlen helyzetet mindig lehet teremteni. De más elbírálás alá esik az az obstrukció, a mely egy törvényjavaslat elfogadását kívánja megakadályozni mint az, a melyik a Ház egész gépezetének funkcionálását próbálja meg lehetetlenné tenni. Ennek a képtelen szituációnak felidézését iparkodunk elkerülni tenni én és elnökötsám azzal, hogy megmaradunk az alelnöki székben.

☞ Mi lesz? A Neue Freie Presse írja: Beavatott politikai körökben azt hiszik, hogy Khuen miniszterelnök a képviselőház hétfői ülésén felszólal s nyilatkozik a kormány és a többség terveiről. A miniszterelnök nyilatkozatai nyitva hagyják mindkét fél részéről elfogadható alapon a béke helyreállításának lehetőségét, de a legkisebb kétséget sem hagyják fenn aziránt, hogy a technikázás folytatása esetén a kormány és a többség teljes mértékben hozzájárul azoknak az eszközöknek az alkalmazásához, a melyeket a házszabályok biztosítanak a többség akaratának törvényesítésére. — A „Pester Lloyd“ ezt írja: Az ellenzéknek mindenesetre a csekélyebb része az, a mely a béke-tárgyalás megszakadását nem veszi egész komolyan. Ezek az urak a legközelebbi napokban meg fognak győződni arról, hogy mennyire tévednek. A jövő hétfői ülésen az alaposan megváltozott politikai helyzet a külsőségekben is meg fog nyilatkozni.

1911. november 3.

A béketárgyalás meghiusulásának eseménye uralkodik a lelkeken. Uralkodik, ámbátor sokan voltak a szkeptikusok, akik kezdetül fogva nem igen reménykedtek benne, hogy egyöntetű tárgyalási alapot lehessen találni egy tárgyi és személyi ellentétek által több részre osztott, külön utakon járó és külön taktikát követő ellenzéktől. Am ezért a legkétkedőbbekben is élt a bizakodásnak bármily csekély sugara, hogy az ellenzék hazafiassága de sőt saját érdekének telismerése is, végre megfontolásra fogja bírni azokat is, a kik obstruálnak, azokat is, a kik obstrukcióellenes elvük dacára hallgatásukkal azt támogatni látszanak.

Hiábavaló volt. Megfontolásra, belátásra, vagy a legelembb politikai ösztönrre való építés nem vált be. A politikai gyűlölet és szenvedély legjellemzőbb vonása, hogy a midőn nagy érdekeket veszélyeztet, kárt tesz egyuttal önmagában is. A törvényhatóságok elítélő szava, egyesek és testületek nyilatkozata, az egész közvéleménynek nemcsak hüvössége, hanem egyenesen ellenszenvé az obstrukció ellen nem térítette jobb utra azt a csoportot, a mely az ellenzék számos tagját is szinte rákényszeríti az obstrukcióban való részvételre. A maga helyzetének fel nem ismeréséből ered az a makacsság, amely lehetlenné tette azt, hogy az ellenzéki pártok közös eljárásban megállapodjanak.

Nem tisztunk a tárgyalások tartalmát nyilvánosság elé hozni. Ha majd szüksége mutatkozik, megteszik majd az illetékes tényezők. De egyet meg kell állapítanunk: azt, hogy nem csak oly proposíció nem került a tárgyaló házelnök elé, a mely az összes ellenzéki pártok közös kívánságát fejezte volna ki, hanem még olyan sem, amely akkérek egy pártnak osztatlanul kifejezett álláspontját jelentette volna.

Ez a parlamenti béke lehetőségéről való tájékozódásnak nevezetes és megdöbbentő tanulsága. Vagyis az, hogy a békéről való tárgyalásnak úgy szólva semmiféle szubsztrátuma nem kínálkozott. Az ellenzéki pártok, a melyek a legkülönbözőbb okokból nem bírnak együtt menni a harcban és kiváltkép az obstrukció legalantibb tajtájában, nem bírnak együtt menni a békében sem. Sőt különböző önmagukban sem feltétlenül egyöntetű az egyes pártok állásfoglalása. Ha ilyformán a tárgyalásra való legelembb előfeltételek teljes hiányához úgy az összes ellenzék, mint az egyes pártok részéről a garanciának teljes hiányát hozzávesszük, akkor tisztán áll mindenki előtt, a kit pártérdek az ellenkezőnek a hirdetésére nem kényszerít, hogy kit és kiket terhel

a felelősség a házelnök jószándékának meg nem valósulásáért.

Hasztalan minden kísérlet a felelősségnek a kormányra és a munkapártra való áthárítására. Hasztalan minden kísérlet ellentétéről kiabálni, a mely állítólag a munkapárt tagjai között, vagy kiváló egyéniségeinek nyilatkozatai között fennállana. Azt a tényt, hogy az ellenzéki vezeték egymás közt és pártjaik közt megállapodást létesíteni nem tudtak, semmiféle félremagyarázással és hamis hireszteléssel elűtni nem lehet.

A PETICIÓ A CURIÁN.

Ítélet előtt.

Majdnem egy heti tárgyalás után befejezte a m. kir. Curia a zombori ellenzék által dr. Konyovits Dávid orsz. képviselő megválasztása ellen beadott petíció tárgyalását. A petícióban felhozott vádakot dr. Tetélleni Ármin védőügyvéd egytől-egyig megerősítette. Szétröpkédtek, eltűntek azok mint a szappanbuborék, sőt remek plaidórájában az ellenpetíció nyomán világosan beigazolta, hogy mindazon törvénytelenségeket, mellyel a Fernbach-párt a munkapárt jelöltjét vádolta, ők maguk követték el és így abszolút megsemmisítési okok nem is fordulnak elő. Kétséget nem szenved tehát, hogy a magas Curia a döntő okok alapján dr. Konyovits mandátumát — aki eskü alatt vallotta, hogy ő távol áll mindattól, mivel a peticionálók vádolják — igazolni fogja és a kérvényezőket az összes felmerült költségekbe elmarasztalja. Az ellenpárt ügyében dr. Hiller tartott szép beszédet.

Az ítéletet, mely jövő kedden e hó 7-én déli 12 órakor lesz kihirdetve, a zombori munkapárt megnyugvással várja, azon reményben, hogy képviselőnkre nézve csak felmenő lehet s így végre majdnem másfél évi nemtelen hajszá után a párt és annak jelöltje tisztán áll a közvélemény előtt, a melyet dajkamesékekkel akartak elaltatni.

* * *

Dr. Czeisel Lajos a következő érvelésekkel tett szép beszédét mondta a Curia előtt:

Nagyméltóságu kir. Curia!

A peticionálók egész általánosságban a szükségképen megkívántatott konkrét megjelölés nélkül teljes összevisszaságban a vádak egész halmazát zudítják a választási elnökre.

Előre kell bocsájtanom, hogy a vádak nagy része olyan amely az elnök elnöki ténykedésével semmi néven nevezendő vonatkozásban nem áll, ezek magával a választási actussal összefüggésbe sem hozhatók, hiszen maguk a peticionálók ezeket a kifogásokat a választást megelőző időszaktól származtatják.

A képviselő-választási bíraskodásról szóló törvény a 3. §. 16., 17., 18., 19. és 20. pontjaiban taxative sorolja fel érvénytelenségi okokként az elnökök a törvénybe ütköző cselekvényeit. Azok a cselekvények tehát, melyek akár azért, mert az elnök elnöki funkciójával vonatkozásban nem állanak vagy pedig a most felsorolt érvényesítési okok tényálladékat magukban nem foglalják, a Curia előtti panasz és elbírálás tárgyát nem képezhetik.

Most, hogy a petíció egész anyaga letárgyalva lett, most már vitán felül állóként megállapítható, hogy a peticionálók tény, ok és bizonyíték szabatos megjelölésével egyetlen-egy oly cselekményt sem tettek panasz tárgyává, amely a most idézett pontokban felsorolt érvénytelenségi okok egyikének is tényálladékat magában foglalná, úgy, hogy a petíciónak a választási elnök ellen irányuló része, még a bizonyítás elrendelésére sem szolgáltatott anyagot.

Ezért e vádakkal, — amelyekre vonatkozó megjegyzéseimet az első tárgyalás alkalmával bátor voltam előadni, — most nem foglalkozom azon okból sem, mert a nagyméltóságu m. kir. Curia a választási elnök ellen emelt vádak miatt a bizonyítást el nem rendelte és mert az eljárás mai stádiumában és csakis a lefolytatott bizonyítási eljárást anyaga képezheti discussió és észrevételezés tárgyát.

Az a körülmény azonban, hogy a peticionálók tisztelt képviselője a 18. kérdés kapcsán a választási elnököt újból a legsúlyosabb visszaélésekkel vádolta, arra késztet, hogy a nagyméltóságu bíróság kegyes türelmét pár percre kikérjem. Méltóztassék nekem megengedni, hogy a vádra csak igen röviden reflektáljak.

Hogy a választási elnök a legnagyobb pontossággal látta el a tisztét, hogy a törvény szigorú betűihez való ragaszkodással járt el, azt éppen a választási jegyzőkönyv igazolja a leglényesebben, amely jegyzőkönyv — bármennyire is nem tetszik a peticionálóknak — közokiratnak kell elfogadnunk.

Hogy a 18. kérdés kapcsán az elnök ellen emelt vádak mennyire alaptalanok, s hogy az elnök a visszautasítási jog gyakorlatában mennyire minütiosusan ragaszkodott a törvény betűihez, e részben hivatkozom az 1899. XV. t.-c. 158. §-ára, mely elvileg megállapítja, ki mikor jogosult szavazni, amennyiben pedig akár a jelentkező azonossága, akár más kérdés tekintetében kétség támadna, a 154. §. és az 1874. évi XXXIII. t.-c. 77. §. értelmében az elnök dönt.

A választási törvény 153. §. 1. be-

kezdése világosan megjelöli azokat a közegeket, kik a választók személyazonosságának ellenőrzésére hivatva vannak, ezek városokban a tanács két kiküldöttje, községekben a községi bíró vagy helyettese és egy esküdt, kik e végből a választás színhelyén megjelenni és ott a záróra alatt is jelen lenni tartoznak.

A 153. és az 1873. XXXIII t.-c. 74. §. gondoskodik arról, hogy a választók személyazonossága azon város vagy község kiküldöttje által, melynek illetőségéhez tartoznak ellenőrizhető, megállapítható legyen. Ezért rendelti a 74. §., hogy mindaddig míg azon város vagy község szavazói szavaznak, azon város vagy község kiküldöttjei ott legyenek.

Arra azonban a törvényhozás nem gondolt, hogy egyik választókerület névjegyzékébe — mint az történetesen Zomborban történt — más választókerületek közléseinek a lakói az 1874. XXXIII 38. §-ának a flagrns megsértésével tömegesen felvételt fognak.

A dolog megtörtént, ezek az ugynevezett vidékiek a választók névjegyzékében fel vannak véve, tehát szavazati joggal bírnak.

De ki ismeri őket? Ki igazolja a személyazonosságukat?

A törvény szerint községük bírása és esküdtjei.

De ezek a választás napján hatósági közlegekként Apatin, Kerény és Rögöcsén működtek, mert ugyanaznap ott is voltak választások.

Ezek tehát Zomborba nem jöhettek, de ide ki sem voltak küldhetők, mert Zombor város önálló városi kerület, ahová község nem tartozik.

Mikor ezek a gádori, bácsszentiváni és kerényi emberek idejöttek szavazni és az egyes pártok bizalmi férfiai személyazonosságukat kétségbe vonták az elnök a városi hatósági közlegeket kérdezte, ezek meg azt mondták, hogy nem ismerik Kinek hiszen az elnök most. Ő személyesen nem ismeri őket. Az egyik párt bizalmi férfija azt mondták, hogy a jelentkező nem azonos a választói névjegyzékben felvettell, a másik pártbeliek erősítették, hogy ő az.

Előállott tehát az a lehetetlen állapot, az az utvesztő, amelyből kivezető utmutatást a törvény nem nyújt mert az elnök vizsgálatot nem indíthat, tanukat, a jelentkező szavazót nem eskedheti meg. Az elnök tehát ilyen körülmények között, midőn a személyazonosság iránt kétely merül fel és az törvényes módon megállapítható nem volt, ő pedig személyesen nem ismeri az illetőt, helyesen és korrektul járt el akkor, midőn azt visszautasította.

Hiszen éppen ez a körülmény, hogy a nagyméltóságu magyar kir. curia csak alapos vizsgálat, a jelentkező szavazók és a tanuk esküjével szembesítéssel az összes törvényes bizonyítási eszközök kimerítésével jutott csak abba a helyzetbe, hogy egyes szavazók azonosságát és szavazati jogosultságát megállapíthassa, — igazolja a választási elnök jóhiszeműségét és törvényességét.

Mély tisztelettel kérem, méltóztassék a petíciót elutasítani és a kérvényezőket a költségek fizetésére kötelezni.

o o

Zombor város költség-előirányzata 1912. évre.

Előttünk fekszik egy 100 oldalra terjedő vastag kötet, Zombor szab. kir. város 1912. évi költségvetése. A számok labirintusában, az egyes címek részletezésénél — s ilyen hét van — látni fogja az olvasó, hogy miként sátrárkodnak a város vagyosnival mai közlegek, melyek a vezetéssel, irányítással és ellenőrzéssel megbizattak.

A mint a mérlegből látható a szükséglet 1912. évre 967.803 kor. 91 fill., több a mult évihez 28.614 kor. 17 fillérrel.

Fedezet 674.961 kor. 71 fillér kevesebb a mult évihez 20.505 kor. 67 fillérrel, tehát a fedezeti hiány 292.842 kor. 20 fillér, több 49.119 kor. 84 fillér. A szükséglet 28614 kor. 17 fillérrel emelkedett, míg a fedezet 20.505 kor. 67 fillérrel csökkent. Ezen csökkenés onnan származik, hogy a törvathatósági bizottság rendelete folytán a hullaházak építése 12800 korona, a háromszögletési pontok felújítása 6150 korona, a baja-bezdán-zombor-apatini vasut épi téséhez 9000 korona lett megszavazva. A gazdasági költségek is 10.000 koronával emelkedtek. Így a pótdátó kellett felelni 10, azaz 50 %-ról 60 %-ra.

Dacára a pótdátó emelésének az előirányzatban mégis a legmeszebbmenő takarékoság nyilvánul. Kéri is Konyovits Antal főszámvevő a városi tanácsot, hogy jövöben is az utalványozásokat szigoruan, ezen költségelőirányzat keretén belül eszközölje és őrizkedjék az egyes címeknél a hitel túllépésétől.

Zombor szab. kir. város mint adóközség terhére kirótt állami egyenes adók 537.011 korona 80 fillér, levonva pótdátómentes tételeket 27.959 korona 74 fillér, összesen 47.011 korona 80 fillér, marad városi pótdátó alapul 490.000 korona.

A város házipénztárának előirányzata: I. cím tisztviselők fizetése és szolgák ellátása 222.125 kor. 04 fillér. II. cím alatt a gazdasági költségek 59.697 korona 62 fill. III. cím alatt különféle kiadások 294.983 korona 09 fillér. E címhez tartoznak adósságok törlesztése 95.696 korona 39 fillér, nyugdíjárulék 43230 korona, állami borítal- és husfogyasztási adó 100.000 korona.

A rendőri kiadások 111.099 koronára rugnak, ezen összegből rendőrtisztviselők fizetése és lakbéré 28.750 korona, rendőrök bére 39.680 korona, tűzoltók segélyezésére 23.963 korona fordítattik.

A város közművelődési célokra is szép összeget állított be. Az a tőke, a mit a város e nemes célokra áldoz nem vész el. Kulturális célokra a város 173.569 korona 16 fillért áldoz. Ebből a hitelekezeti iskolák segélyezésére 88.094 korona 16 fillért fordít. A felsőkereskedelmi iskola fenntartása 36.272 koronába kerül. Polgári fiúiskolánkra 17.602 kor. jut.

Az egészségügyi és jótékonycélú kiadásokra a város 98189 koronát kelt. Az orvosok és szülésznek fizetése 15.760 korona. A kórház fenntartása 16.350 korona, keresetképtelen szegények eltartására 32270 korona van felvéve. A hullaházak építése 12800 koronába kerülnek.

Rendkívüli tételek is szerepelnek az előirányzatban s pedig 17150 korona. Ezen összeghez tartozik a baja-bezdán-zombor apatin-szondi vasuthoz hozzájárulás 9000 korona. A VII. cím alatt kimutatott kiadások összesítése 967.803 kor. 91 fillér.

Milka

CSAK

ALPESÍ TEJ-, KAKAO-, ÉS CZUKORBÓL ÁLL.

SUCHARD

Bevételek. Földek hozsonbérére 132.000 kor., városi épületek bére 55.595 kor. 90 fillér, vadászati jog jövedelme 1250 kor., összesen 188.845 kor. 90 fillér. Javadalmak jövedelme (II. cím) 260.409 kor. 52 fillér. Különbféle jövedelem (III. cím) 56.660 kor. Rendőri jövedelem (IV. cím) 4730 korona. Közművelődési jövedelem (V. cím) 30.900 korona. Egészségügyi és jótékony célú jövedelem (VI. cím) 47.551 kor. 10 fillér. A vágóhid jövedelme 27.200 korona. Rendkívüli bevételek 37.000 koronára rúgnak. Így tehát az összes VIII. cím alatt kimutatott összes bevételek 674.961 kor. 71 fillért tesznek ki. A mérleg tehát így alakul: Bevétel 674.961 korona 71 fillér, kiadás 968.961 korona 71 fillér, marad fedezetlen hiány 294.000 korona, amely a gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata szerint 490.000 korona állami adó után 60 % városi pótdadóval egyenlítették ki.

A következősi alapján a kiadások 90.612 korona 77 fillér, a bevételek 94.655 kor. 02 fillérre rúgnak s így mutatkozik felesleg 4042 korona 25 fillér.

A városi nyugdíj-alap költségelőirányzata. Bevétel 50559 korona 64 fillér, kiadás ugyanannyi. Ez utóbbi összeget 93 nyugdíjas veszi fel. A nyugdíj alaptőke álladék 132920 kor. 40 fill.

A városi tisztviselők és alkalmazottak fizetése, lakbéré, személyi pótlék és uti átalánnyal együtt 154581 kor. 64 fillér. A szolgák és felfogadottak bére 2000 korona. Ruházatukra a város 2856 kor. 40 fillért költ. A kegydíjak (9. tétel alatt) 3187 kor. 32 fillért tesznek ki. A városi épületek fenntartására évente 14.990 koronát költenek. Az utcák világítása 4177 koronába kerül. Irodai szükséglet 10.000 kor. A város vagyona után 13.599 kor. 99 fillér adót fizet. Parkdiszkert és faiskola fenntartása, utak öntözése 16861 kor. 60 fillérbe kerülnek. Rendőrtisztviselők fizetése és lakbéré 28.750 korona. A felső kereskedelmi iskola fenntartása 36.272 kor. Iparostanonciskola 12.171 kor. Polgári fiúiskola 17.602 kor. kerül.

Ez a nagy munka, az összeállítás körüli szakadás Konyovits Antal főszámvéző ernyedetlen munkásságát dicséri, a ki szakadatlan szorgalommal gyűjtötte és rakosgatta e nagy számokat mindegyiket a maga helyére — egymás mellé.

Nagy építkezések Zomborban.

Az 1912. év korszakalkotó esztendő lesz városunkra nézve.

Első sorban megkezdik a cukorgyár építését.

A vasuti indóház, melyet ugyan már ez évben minden oldalon kezdtek újítani, jövő évben teljesen ujjonnan építik fel, 800.000 korona költségelőirányzattal. A csatornázást szintén jövő évben kezdik. És ehhez jön még a DMKE. kulturpalotája is.

A nagyarányú építkezésekre való tekintettel nagyszabású téglagyár részvénytársaság van alakulóban, tehát nagy téglagyárat is kapunk.

A Délmagyarországi Közművelődési Egyesület elhatározta, hogy városunkban egy, az egész vármegye közművelődési céljait szolgáló nagyobb szabású kulturpalotát létesít. E kulturpalotában elhelyeztet nyerne mindenképp egy — 200 középiskolai tanulót befogadó internátus, mely a többféle nemzetiségű vármegyéből Zomborba seregülő állami főgimnáziumi, államilag segélyezett városi felső kereskedelmi iskolai és városi polgári iskolai tanulóknak, a modern pedagógia kiválóinak megfelelő otthona lenne.

Kényelmes otthont nyerne benne a Bácsbodrog vármegyei Történelmi Társulat. Allandó hajléka volna benne a

Bácsbodrog vármegyei történelmi Társulat muzeumának, mely a Muzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségének hatáskörében állami segélyben részestül s melynek régészeti, érem, kegyeleti, ipar- és szépművészeti, néprajzi és természetrajzi gyűjteményei — mintegy 10 ezer tárgy — ez idő szerint a vármegye székházában, a muzeum kulturális céljainak meg nem felelő három terembe vannak zsúfolva elhelyezve. Tágas helyet nyerne benne a mintegy 40 ezer kötetet magában foglaló városi könyvtár, mely most a város háza épületében — nyilvános olvasóterem nélkül — szintén szűk helyen szorong.

A tervezett kulturpalotában lenne még a könyvtárral kapcsolatban a nyilvános olvasóterem s mástajta közművelődési intézmények — pl. a Bácsbodrog vármegyei Irodalmi Társaság, a Szabad Lyceum — céljaira egy nagyobb előadó terem, végül a DMKE. bácsmegeyi és zombori osztályának hivatalos helyisége is ott nyerne elhelyezést. A kulturpalota céljaira a DMKE. a Thököly-ut mentén a park közelében vásárolt és már egy másik katasztrális holdnyi telket és a maga részéről megtett minden előkészületet arra nézve, hogy e nagy mű alkotásához azonnal hozzáfoghasson és az építést már a jövő év tavaszán meg is kezdhesse.

SZILÁNKOK.

Eszünkbe jut egy anekdóta, amelynek elmondásától nem tarthatjuk vissza magunkat. Egy szegény zsidó a harmadik emelet padlásszobájában lakott, melynek menyezete nem volt. Este fáradtan ledült ágyába és pipázott, hogy csakugy dült a füst. Figyelmezteti az asszony, hogy ne füstöljön oly nagyon, mert még azt hiszik tőz ütött ki. Közben a baktek elmondja a szokásos figyelmeztetést, tűzre, vízre vigyázzatok, mire az asszony ujra felszólal. Az öreg zsidó erre azt mondja: hagyj abba asszony, hiszen annak pénzért kell ordítani. Bizony sokan ordítanak, komiszkodnak azért, mert fizetik.

○

A házasságról beszélgetett egy családapa a hozzátartozóival. Aláspontját a következő kijelentésben foglalta össze: A leányaihoz így szólt: Annyit mondd leányok, nézzetek utána hamarosan, hogy férjert kaptatok. Fiaihez pedig így szólt: S ti nektek meg kitekerem a nyakatokat, ha elhamarkodottan nőülülök.

○

Nekünk nem szimpatikusabb egy munkátlan munkavagy, mint amilyen lenne egy dolgozó Justh vagy Kossuth-párt. De tartunk tőle, — és alapos a félelmünk — hogy Justhék vagy Kossuthék a kormányon harakirit végeznének, csak hogy ne kelljen dolgozniok. Láttuk már a kormányképes elleuzék kormányképtelen munkáltanságát, — nem kérünk többet belőle.

Gyönyörű a Justh Gyula kurucodása. De mi már szívesebben nézzük a szinpadai kurucokat, bár azokban nem több a valószerezég, mint ezekben.

Kossuthék taktikázása szines minden érdekesség nélkül. De mennyivel szebb és üdvösebb lenne egy határozott, férfias szinvallás, mint kurucodni labancomódra és labancomnak lenni kurucosan.

SZINHAZ.

Az első hete a színházi szezonnak: Vasárnap d. u. fél 4 órákor Gaál hirnöves magyar bohózata, a „Peleskei nótárius“, este 8 órákor Lebar nagyszerű operettje, a „Cigányszerlem“ kerül színi, elsőrendű szereposztással. A fészerepeket Szent-

györgyi Lenke, V. Márkus Angela, B. Koppán Margit, Békéfy Lajos, Szigeti, Magas, stb. játszátk. Mindkét előadást bérletszűnetben. Hétfőn (páratlan bérlet) Kazalozky Jelas társadalmi szűműve, „A változó szerelem“, — mely a fővárosban nagy sikert ért el, — kerül előadásra. Kedden (páros bérlet) az opera együttes bemutatkozása „Hofmann meséi“-ben, Hoffmann-Békéfy Lajos tenorista játsza; Olimpia-Antonia Stolla hármos fő-női szerepében V. Márkus Angela coloratour énekesnő mutatkozik be. A Lindorf-Mirakel szerepét Mezey Andor éneklí. Szerdán „Babuska“, czimszerepet M. Fenyvesi Olga játsza, továbbá Szentgyörgyi Lenke, Szigeti, Rónai stb. játszanak fészerepeket (páratlan bérlet). Csütörtökön „Változó szerezem“ (páros bérletben). Pénteken (páratlan bérletben) „Charlie néneje“ remek angol bohózata. Végül szombaton Planquet-é örök szép régényes nagyoperettje „Rip v. Winkle“ kerül színi, czimszerepben Mezey Andor-ral, partnere V. Márkus Angela Lisbet-et játsza. A többi fészerepeket Békéfy, B. Koppán, Szigeti, Magas, Rónai stb. játszátk. (Bérl. páros).

HIREK

* Ügyvédi kamarai közgyűlés.

A szabadvai ügyvédi kamara november 19-én d. e. 10 órákor a kamara hivatalos helyiségében közgyűlést tart, melyen az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet 5 közgyűlési tagját választják meg,

* Allásukban megerősített

tanítók. Az érsek Dickman József csalátlaj és Szilágyi János temerini kath. tanítókat új állásukban megerősítette.

* Pályázat meghosszabbítása.

Zomor szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a Papház Döme-féle leánykiképzését alapítványra 3047/kg. 1911. szám alatt hirdetett pályázat határideje folyó évi december hó 1-ig meghosszabbítottat.

* A gombosi hid megnyitása.

A gombosi új vasuti hidat, mint már jelentik, e hó 8-án adják át a forgalomnak. Elmiteltük azt is, hogy a megnyitással kapcsolatos ünnepségnél a miniszterelnök és a kereskedelmi miniszter is jelen lesznek. A komolyra változott politikai helyzet azonban megakadályozta a minisztereket eme szándékuk végrehajtásában. Ifj. Vojnits István, aki e heten Budapesten tartózkodott s ez alkalommal a vezető államférfiakkal több ízben tanácskozott, Beöthy László kereskedelmi miniszterrel is hosszasan tárgyalt. A miniszter a gombosi hid ügyében kijelentete a főispán elé, hogy a megnyitási ünnepségnél nagy sajnálatára személyesen nem lehet jelen, de képviselteséről gondoskodni fog. A miniszter továbbá tudomására adta a főispánnak, hogy a megnyitási ünnepségre vonatkozó program már elkészült s azt a vármegye továbbá Szabadka, Baja, Újvidék, Zombor és a szomszédos horvát törvényhatóságoknak még e hét folyamán elküldik. A megnyitásnál a kormányon kívül vármegyénk, a megyebeli városok, a szegedi keresk.- és iparkamara és számos hatóság lesz képviselve.

† Ifjabb Latinovits Pál. Latinovits Pál ny. főispánt, országgyűlési képviselőt és családját nagy osapás érte. Legidősebb fia: ifj. Latinovits Pál e hó 28-án elhunyt. Halála nem jött váratlanul, mert már két év óta súlyos ideg bajával a kolozsvári gyógyintézetben feküdt, ahol a neves Marsalkó tanár kezelte, de azért mégis mindenkit megdöbbentett, aki a szeretetreméltó, finom modoru a kiváló erények nemes vonásaival vértezett, tetőtől talpig uriembert közelről ismerte. Ifjabb

Latinovits Pál közéleti tevékenységének rövid ideje alatt is eredménnyel teljesítette feladatát. Önkéntesi szolgálatának elvégzésével belépett az Osztrák-Magyar Bankhoz, ahol két és fél évig volt hivatalban. Amikor a Bácsmezei Agrár bank megalakult, meghívták őt a vezérigazgatói állásra. Latinovits ezt a tekintélyes állást elfoglalta s minden tudását, erejét az intézetnek szentelte. Alig volt azonban eme új hivatalában, súlyos természetű szemideg-baj támadta meg, mely rövid egy esztendőn belül teljes vaksággal sujtotta. Az ambiciózus fiatal ember, aki akkor már nős és egy gyönyörű gyermek atyja volt, kénytelen volt állását elhagyni. Családjával Pozsonyba költöztek, ahol mindaddig maradt, amíg súlyos ideggyógy nem támadta. Ebben a szomorú állapotban egy kolozsvári ideggyógyintézetben helyezték el, ahol a halál most utólréte. Tetemeit Bácsborsodra szállították, ahol a község és a lakosság impozáns részvételével a családi sírboltban helyezték el. Az elhunyt kedves, leereszkedő finom modoráért mindenki szerette, becsülte s így halála nyomába a legszelebb körökben öszinte részvét, bánatos érzés kel.

* Aljegyző választás Dávodon. Dávodon Vojnits Máté bajai járási főszolgabíró által megejtett aljegyzői választás alkalmával egyhangulag Koch János okl. jegyző választatott meg.

* Országos gyűlés. A segédjegyzők és községi alkalmazottak országos egyesülete november 12. és 13-án tartja Budapesten a vármegyei ház disztermében ezidei országos gyűlést, amelyre eddig több mint 1500-an jelentkeztek az ország minden részéből.

* Megerősített alapszabályok. Segédjegyzők és községi alkalmazottak országos egyesülete alapszabályait a belügyminiszter látta át.

* Egy lap Pataj Sándor könyvéről. A Kalocsai Néplap Pataj könyvéről így emlékezik meg: „Ecr. l' inf. l' Ezzel kezdődik egy könyv, mely a minap került a könyvpiacon. Rövidítése ez a pár betű a csufosan kimut istentagadó Voltaire jelszavának. „Ecrasez l' infame,“ azaz „tiporjátok el a gyalázatost.“ Ezt szokta volt ez az istentelen ember mondani Jézusról és a katolikus egyházzal. Ebben a piszkos káromkodásban akarja a könyv szerzője is lekéneki egész valóját papírra vetni s jelezni azt az irányzatot, melynek szolgálatába nyomorult tollát szegődlette. Pataj Sándor a könyv szerzőjének a neve. A zombori Voltaires-egyesületnek vezetője ez a szabadkőmives alak. Ures óráiban az „Igazság“ című, két koronás, republikánus lapot szerkeszti. Ferrernek telkes tisztelője, Fáber Oszkárnak puszipajtása. Ha valaki eddig azt hitte volna, hogy a halotthamvasztásnak, ennek a szabadkőmives eszmének propagandája tényleg egészségi és közgazdasági szempontokból akarja égetni az emberi hullákat, az e könyvből világosan láthatja, hogy a mozgalom célja: Küzdeni a test feltámadásának, a lélek halhatatlanságának hite s annak hirdetője, a katolikus egyház ellen. „Philosophia Mortis“ az 1. koronáért vesztegetett 34 oldalas füzet címe, mely füzet hipokrizisnek, önmításnak bélyegzi a jeregyéi sirató ara, a gyermekét megkönnyező anyja s a szülei után siránkozó árva könnyhullatását s azt akarja, hogy „a civilizáció fegyvere behatoljon a babonák minden bagolyvárába és elpusztítson minden maradiságot, a temetésnek hosszú szinpadszertű formát, a gyertyákat, a papokat, a fekete ruhákat, a sarkókat és a virágokat.“ Gusztus kell hozzá, hogy valaki azt a sok kegyeletlen gunyolódást és tudománytalan zűlést, mit ez a könyv árul, bevegye. Könyvnek elég hitvány, maszlagnak nagyon drága.“

SALVATOR

kiváló bor- és lithiumos gyógyforrás
vese- és hólyagbajoknál, köszvényélnél, cukorbetegségnél, vörhenyélnél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható drógnyilvári kereskedésekben és gyógyszerárutárban.

SCHULTES AGOST Szinye-Lipóczy Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf rakpart 8.

* Jön a tél apó! Kiki gondolkodik ideje korán tüzeli anyag szik-ségletéről. Szenet, kokszot, brikettet jutányos árban és legjobb minőségben szállít egész wagonokban Klár Andor részvénytársaság, Debrecen.

* A bajai népgyűlés. A bajai Szent István-téren kedden délután választógögi népgyűlés volt, amelyen Justh Gyula mondott nagyobb beszédet. Justhott egész újján, minden állomáson kötődöttségek várták és köszöntötték. Baján is deputáció várta a pályaudvaron. Először Justh Gyula beszélt. Utána még a Kossuth-párti Pozsgay Miklós, majd Lovász Márton és végül a „szociáldemokrata párt részéről Bokányi Dezső szóltott.

* Okéri takarékpénztár rt. cég alatt új takarékpénztár alakult Okéren 50,000 kor. alaptőkével.

* Közeledik a gyufamonopólium. Az az általános felzudulás, ami a donányarak emelkedése folytán a monarchia két államában támadt, még nem ült el s máris újabb mozgásra van remény. A gyufa ára emelkedni fog. De ez ravaszul kezdődik. Nem az ár fog tényleg magasabb lenni, hanem a gyufa lesz kevesebb. Eddig egy skatulában 40—50 szál gyufa volt s az ára 2 fillér, most az ára megmaradt, ellenben a gyufaszálak száma lesz kevesebb, csak 25 szál fog hemzsegni a dobozban. Tehát az ár a végéreményben dupla lesz. A pénzügyminiszter számítása szerint a gyufamonopólium tíz milliót fog jövedelmezni s már 1913-ban bevezetik. Addó alá kerül minden zsebgyfufatartó és tűzszerszám is, csak ennek a módozatát nem ismerik meg. A törvényjavaslat benyújtása a védőerővé miatt esetleg csak a jövő ősztől marad. Egyébként az őszre terveztek képviselőházi tárgyalást.

* A topolyai főbíró installációja. November 3-án (csütörtök) volt dr. Fraticsevits János főszolgabíró ünnepléses beiktatása diszközgyűléssel és istentisztelettel, tisztelgessel és bankettel egybe kapcsolva, előtte való nap estején pedig a főbíró lakása előtt az önkéntes tűzoltó egylet fákrálys menetel rendez, ez alkalommal dr. Csizráky Gábor főparancsnok a főbíróat üdvözölte.

Sunlight Szappan

igazán! kítőnő!

„En féltődben, és félmennyiségű szappannal végzem a nagymosást.“

Főjellegessé teszi főzést és a sok dörzsölést, mert a SUNLIGHT SZAPPAN kítőnő tulajdonságainál kitűnő tisztítóerője és fogva a piszkot feloldja és a ruhát vakító fehérre varázsolja.

Kettős darab 30 fillér, Nyolcszögletű darab 16 fillér.

257

* Másodorvosi állás Zsablyán. Zsablya község másodorvosi állást szervezett s ez felsőbb jóváhagyást is nyert.

* Nagyfény pusztán okt. 24-én postatügyönkség lépett életbe.

* Virágot mindenkinek szabad árulni. Egy felmerült esetről kifolyólag a kereskedelmi miniszter kimondta, hogy virágot a piacon mindenkinek szabad árulni s ahhoz nem kell iparigazolvány.

Egy nő

ki egészséges bőrpalóásra tart, különösen szepőlőt eltüntetni és bájós, puha bőrt és fehér arcot akar, mozdíjon csakis **vesszőparipa lilioszappannal** (védjegy vesszőparipa) Bergmann & Comp. Tetschen a. E. gyárától. Darabja 80 fillérről kapható az összes gyógyszerárutárban, drogeriákban és illatszerekkereskedésekben.

* Gyógyszertár Bácskerezsturon. Bácskerezstúr közűség képviselőtestülete legutóbb tartott közgyűlésén egyhangulag elhatározta, hogy közűségükben gyógyszerárutár létesíttessék és ennek folytán Arnold Endre okleveles gyógyszerész a patikáját elnyerése iránt már folyamodott.

Nagyon sok olyan betegség van, mely nem széri hibákból ered és melynek nem komolyabb elváltozások képezik alapját, ennek dacára heves és kínzó fájdalmakkal járnak. Minden tapasztalt orvos tudja, hogy ily esetekben az emésztési működésben van a hiba, vagy a gyomor nem működik kielégítő módon vagy a belek fejtenek ki renyhe működést.

Ily esetekben nem rendel mást, mint $\frac{1}{2}$ vagy egy egész borospohányi természetes **Ferencz József**-kerezstúr, melyet a betegnek naponként reggel éhgyomorral kell meginni. Ez az egyszerű, olcsó és kellemes kúra minden ebből eredő bajt: rozszülletet, szédülést, fejfájást, bágyadságot stb. rövid idő alatt teljesen megszüntet. Az igazi Ferencz József viznek jó az ize és valóban jót is tesz!

Ajánlatos csakis valódi Ferencz József vizet kérni és nem budai vagy egyéb általános elnevezést használni, mert több csekély értékű viz csalódásig hasonló vignetákkal jön forgalomba. Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben.

* Gazdasági vasut. Zenta város legutóbbi közgyűlésén indítványt tettek az iránt, hogy a tervezett gazdasági vasutat egészen Ujverbászig építsék ki, ahol cukorgyár fog létesülni, mely erősen foglalkoztatná a gazdasági vasutat.

* Tények bizonyítanak! A Bankó Bank r. t. eddigi nagy sikereiről a beszélhelne világosabban, mint a rövid idő alatt kifizetett nagy nyeresémek hosszu láncolata. Csak eddig már egy 602.000, egy 200.000, két 100.000, egy 90.000, egy 80.000, egy 70.000, három 60.000, öt 50.000, négy 40.000, öt 30.000, stb. stb. nagy nyeresémeket fizettek ki. Ne mulassza el tehát senki, aki nyerni akar, sorsjegyet a már folyó hó 16-án kezdődő új osztályorszájára azonnal Bankó Bank r. t. Budapest, (Andrássy-ut 60) rendelni, mert Bankó sorsjegye Bankó.

* Német beadvány a kurián.

Ujvidékről jelentik: Csucskovics N. István mitrovisi nyugalmazott kataszteri főmérnök az ujvidéki Branik című lapban megrágalmazta Ilijé Sándor dr. ujvidéki ügyvédet. A szegedi esküdtbíróóság összesen száznegyven korona pénzbüntetésre ítélte rágalmazás vétségé miatt. Semmiségi panasz folytán az ügy a kuriához került, ahol nem kis meglepetésre azt tapasztalták, hogy Csucskovics főmérnök német beadványban fordult a kuriához. A legfelsőbb bíróság a német beadványt visszautasította, mert a magyar bírósághoz, amelynek hivatalos nyelve a magyar, csak magyar beadvánnyal lehet fordulni, ami különösen át egy királyi főmérnökre. A szóbelileg benyújtott semmiségi panaszokat elvetették.

(A Dr. Richter-féle Liniment, Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller) igazí, népszerű házi szerré lett,

mely számos családban már év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, cuznál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jókat bizonyított. Ezen kitény háziser jó eredménnyel alkalmazható bedörzsölésként az influenza ellen is és üvegekben: á 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszertárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

* Ujvidék város hétfői közgyűlésén

felolvastak a közoktatásügyi miniszter leiratát, a melyben értesíti a várost, hogy a kért kir. tanfelügyelőség felállítását ez idő szerint nem engedélyezi, ellenben egy iskolalátogatói állást szervez. A közgyűlés hozzájárult az új állás szervezéséhez. Az üresedésben lévő közgyűlési állásra egyhangulag dr. Wissinger Jenőt választották meg. A választást Adamovich bizottsági tag megfellebbezte azzal az indoklással, hogy másik pályázót nem jelöltek. A városi közkórháznál előbb elhatározott kibővítése végett egy újabb szemészeti főorvosi és még egy alorvosi állást szerveznek. Nagy vita volt a vízvezeték kérdésénél. A tanács javasolta, hogy mint hogy elegendő víz áll rendelkezésre, Zarka Elemér műszaki tanácsos bizassék meg a vízvezeték tervének elkészítésével. A közgyűlés ezzel szemben elhatározta, hogy a talált vizet a pesti, bécsi és charlottenburgi műegyetemen megvizsgáltatja és ennek eredményéhez képest fogja azután további intézkedéseit tenni. A közgyűlés a zombori Erzsébet-szobor javára 200 koronát, a Hirlapírók Nyugdíjintézete javára tíz éven át fizetendő 100—100 koronát szavazott meg. A közgyűlést kedden folytatták.

(Gondos anyák figyelmébe.

A gyermekbetegségek ellen való legjobb védekezés az, ha gyermekeinket erőssé, edzetté és a ragályos betegségekkel szemben ellenálló képessé tesszük. Az angol gyermek halandóság azért sokkal alacsonyabb mint a miénk, mert a fent emondottakra ott kiváló gond fordítanak s nincs család, hol a gyermekek a hideg évszak alatt ne fogyasztanak a c-ukamajolaját, mert e szer az, mely óriási nagy táperajánál fogva kiváló eredményeket idéz elő. Igaz, hogy a gyermekek nem szívesen vették be e szert, de mióta a Zoltán-féle csukamajolaj forgalomba jött, azóta minden kifogás elesik s e kiváló szer elterjedése oly nagy, hogy kevés családnál hiányzik s minden gyermek szívesen veszi.

* Budapesti kirakatverseny.

A második budapesti kirakatverseny, mely november 11-ike és 15-ike között fog lefolyni, az eddigi jelekből ítélve, nemcsak elsőrendű látványosság lesz, hanem tanulságaival gyakorlati hasznót is ígér minden kereskedőnek, aki azt megszemléli. A verseny elnöksége onnélfogva ezután is kéri a vidéki kereskedőket, hogy a versenyt minél nagyobb számban látogassák. A kirándulásban résztvevők november 11-én érkeznek meg Budapestre és 13-án utazának vissza. A kirándulás mikéntjére nézve senkit megkötöni nem kívánnak, de hajlandó a verseny rendező bizottsága a budapesti tartózkodás lebonyolítását személyenként 30 koronáért elvállalni, mely részvételi díjban a következő szolgáltatások foglaltatnak benn: két éjjeli szállodai elhelyezés (pl. a József főherceg szállodában) az első ismerkedési vacsora költsége, Budapest látványosságainak, elsősorban pedig a versenyző kirakatoknak bemutatása kocsiokon, két félnapon át a vezető költségei. Több vidéki kereskedő egyesület egyébként elhatározta már, hogy magát a kirándulásban hivatalosan is képviselteti. A bejelentések a verseny meglátogatását illetőleg a rendező bizottság titkárához dr. Radványi Lászlóhoz (Budapest, VI. Podmaniczky-utca 57.) intézendők, ki készséggel szolgál mindenemű felvilágosítással.

(Külső használatra. Testrészek

fájdalmi, csúszos és köszvényes bajok és mindenemű gyulladások a „Moll féle sós-borszesz”-szel gyógyíthatnak biztos sikerrel. Egy üveg ára 2 kor. Szétküldés naponként utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. kir. udv. szállító által Bécs, I. Tuchfauben 9. A vidéki gyógyszertárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kerendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

* Halálos szerencsétlenség

Monostorszegen. Fuderer Antal monostorszegi lakos kocsijáról a lovak közé bukott, azok megbokrosodtak s a kocsi elragadták. Gazdájuk ott a helyszínen nyomban meghalt. Jobb lábát és nyakát törték a kerekek.

(500 korona jutalomban

részesül az, aki lehetővé teszi nekem, hogy bíróilag megbüntettesem azokat, akik a 30 év óta kitűnően bevezetett Brády-féle gyomorcsoppeket (ezelőtt máriazelli csoppek) hamisítják, vagy utánosszák. A Brády-féle gyomorcsoppek rózsaszínű kartonba vannak csomagolva, melynek külzetén a védjegy, a máriazelli Szűz Mária képe és aláírásom, „C. Brády” látható.

(A Kőkőllőmenti első szőlőolt-

vány telep Medgyesen (Erdély), melynek tulajdonosa Caspari Frigyes, ritka szakértelemmel párosult mintakezelés és a nagy költséggel berendezett vízvezeték segítségével oltványait oly kiváló és kifogástalan minőségre emelte és oly szépen fejlődött anyagot képes szállítani, aminőt az ország egy szőlőtelepe som.

NYILTTÉR. *)

Kitűnően megvéd a

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
Kiváló minőségű
SÁVANYÚVIZ

A dugó epítésé

sokféle infectious baktól; a pusztá gránitaskilából fakad.

Több epidémiánál fényesen bevált.

Raktár Zombor részére: Weidinger S. és Zs. és ifj. Heindlhoffer Róbert uraknál.

Borzasztó dolog egyik éjjel a másik után

Álmatlanul és köhögve az ágyon ülni. A sok teától meg édességtől egészen oda van a gyomrom és mégse nem vagyok jobban. — Vegyen valódi Fay-féle sodeni ásvány-pasztillát. Ha reggel és este utasítás szerint használja, azonnal enyhülést fog érezni és megszüntül minden baktól. A sodeni azonkívül nagyon előnyösen hat a gyomorra is. Egy doboz ára 1 korona 25 fillér.

Főképviselő Magyarországon és Ausztrián részére: W. Th. Gunzert cs. és k. udv. szállító, Wien, IV. 1 Grosse Neugasse 17.

GUBER FORRÁS
A LEGKÖNYNYEBBEN RMÉSZTHETŐ

ARZÉNES VIZ
VÉRSEGGYENYSÉG SÁPKÓR IDEGGYENYSÉG ÁLMTALANSÁG ÉS MINDENFÉLE GYENGESÉGI ÁLLAPOTOKNÁL ADHATÓ

KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRAK, DROGÉRIÁK ÉS ÁSVÁNYVIZKERESKEDÉSEKBN

Császárfürdő

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmas rend tulajdona. Elsőrangú kénos hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használhatók az összes reumatikus és idegbántalmaknál. Uszodák, hőlég- szénas- és villamosvíz fürdők. és belélegzési-kura. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Az igazgatóság.

(* Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szorok.

Kalodont
FOG-KRÉM és SZÁJVIZ
antiseptikus, kellemes ízű.
24 év óta ajánlják állandóan orvosok és fogorvosok.

NIGRIN
(Ferro-fesetű) a legjobb szájfogkrém
A. Madarász Erzsébet
A. Jászai Mari
A. Jászai Mari
A. Jászai Mari

Az Oroszlán Menthol Sósorszesz

görcsök, továbbá hűlés, megfázás vagy léghezuntól származó bajok azonnal enyhülnek az Oroszlán Menthol Sósorszesz használatával. Ha a fájó testrészt a dörzsölést nem tűri, úgy borogatást alkalmazunk. Fogfájás, fejfájás, fejszagotás, kar és lábgyengeség, merev végtagok és ujjak, izom és inbántalmak, kar és lábgyengeség, idegesség, bágyadság, kimerültség, általános gyengeség eseteiben kivesesél ér fel a valódi Oroszlán Menthol Sósorszesz. Torokfájás, rekedtség, gégehurut, influenza, nátha ha felfelé, úgy emlékezzék az Oroszlán Menthol sósorszeszre, mely a legkiválóbb és legelterjedtebb házi szer. Minden egyes üveghöz bő használati utasítás van mellékelve. Sok ezer hálaírárt tanuskodik róla, hogy az Oroszlán Menthol sósorszesz az emberiség jövője. **Mindenütt kapható 44 filléres, 1:10 és 2:20 korona eredeti üvegekben.**

erős Menthol és borszesz tartalmánál fogva sokkal hatásosabb és erősebb mint bármely más sósorszeszkészítmény. Csusz, köszvény, reuma, szaggatás, nyílalás, oldalszurás, keresztcsontfájás, derék, oldal vagy hátfájás, izom és inbántalmak, kar és lábgyengeség, merev végtagok és ujjak, idegesség, bágyadság, kimerültség, általános gyengeség eseteiben kivesesél ér fel a valódi Oroszlán Menthol Sósorszesz. Torokfájás, rekedtség, gégehurut, influenza, nátha ha felfelé, úgy emlékezzék az Oroszlán Menthol sósorszeszre, mely a legkiválóbb és legelterjedtebb házi szer. Minden egyes üveghöz bő használati utasítás van mellékelve. Sok ezer hálaírárt tanuskodik róla, hogy az Oroszlán Menthol sósorszesz az emberiség jövője. **Mindenütt kapható 44 filléres, 1:10 és 2:20 korona eredeti üvegekben.**

Kapható: **Tárczay István** úr gyógyszerterárában, Zombor, Megyeház-tér.

SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHEMETLEN
TARTÓSSÁGÚ!

MINDENÜTT KAPHATÓ.

ÓH JAJ!

Megfogyt az az átkozott köhögés!

Kapható Zomborban: Mihajlovits István, Német Ignác városi gyógyszerterára telefon szám 71, Tárczay István és Ilán Dezős gyógyszerterárakban.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitérítő izleik.

Doboza 1 és 2 korona. Próbadozoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„Nádor“ gyógyszerterár
Budapest, Váci-körút 17.

ÉLJEN!

Egger-mellpasztillái csak hamar meggyógyított!

Gesztényét

egészségeset, jótállás mellett, naponta frissen szedett, waggonként vagy kisebb mennyiségben szállít a legnagyobb cég e szakmában

Pero Beki.

Pósta: **Dvor-Horvátország.**

Schaumburg-Lippe Herceg
Bereendi
portlandcement és mészművei

Kereskedelmi igazgatóság:
PÉCS, Indóház-utca 42. sz.
Művek: **BEREMEND.**

Kitűnő minőségű és páratlanul szép színű
:: portlandcement ::
és fehérmész gyártása,
valamint géppel zuzott **kavics** és **nyers mészkő** előállítása

Évi termelés 500000 q portlandcement, 120000 q fehérmész, 800000 q kavics.
Portlandcementünk kiváló minőségű mindenütt a legnagyobb elismerést vívta ki. A hivatalos szabványokat messze felülmúló :: minőségért szavatolunk. ::

Pontos és gyors kiszolgálás!

Hungária-fürdő

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű fürdőközönséggel, hogy a

Hungária eredeti **mélyfurásu artézi**

gőz-, kád-, és kénes gyógyhatásu-fürdőit **1911. november hó 1-én átvettem** és a mai kornak megfelelőleg rendeztem be. Kiválóan vizsgázott okl. fürdőmester, finom és kitűnő tapintásu masször és masszörzónó, több évi gyakorlattal. Hideg, langyos és meleg medencével. — Első rendű kiszolgálás, finom tukszem műtő, ki több fővárosi fürdőben éveik működött, úgy férfiaknál mint hölgyeknél.

Felkéretnek a m. t. fürdővendégek, a tukszeműtől külön, egy a masszört külön-külön díjazni.

A fürdő nyitva reggel fél 6 órától este fél 7-ig. Ünnepe és vasárnap d. u. zárva. Becess pártfogásukat kérve, vagyok kiváló tisztelettel a Hungária-fürdő **uj bérlője.**

Szőlőoltványokat

szállít amerikai sima és gyökerező veszőket különféle fajokban, fajtisztaságáért jótállva legduzsabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert **Küküllőmenti első szőlőoltvány telep.** Tulajdonos: **CASPARI FRIGYES** Medgyes 52. sz. (Nagyküküllő m.) Tessék képes árjegyzéket kérni. Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy sz. ó mint icsaszerűleg bizonyoságot szerzhet magának fenti szőlőtelep fel-tétlen megbízhatóságáról.

Tantal-Lámpa.

A legjobb fémszálas izzólámpa. Árammegtakarítás kb. 60 %
Fehér fénnel ég.
Rázkódásoknál ellenáll.
Égési óráinak száma meghaladja bármely izzólámpáét.

Minden helyzetben, tehát felfelé állóan, ferdén, oldalt egyformán kifogástalanul ég. Olcsóbb a többi fémszálas izzólámpánál. Nagyobb rendeléseknél magas engedmény.

MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK
Budapest, VI., Teréz-körút 36.

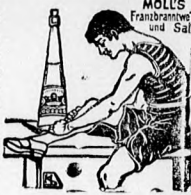
MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel. A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorgöres és gyomorbőv, rögzített székrekedés, májbántalom, vércukorlás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek gyűzdecdek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepecséttel eredeti doboznak 2 kor. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A Moll-féle sósorszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer” közzé van adva és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 kor.

Moll-féle gyermek szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan, a bőr gyökeres gondozására és ápolására ugy gyermeknek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 Allér. Öt darab 1 korona 80 Allér.

Minden darab gyermek-szappan Moll

„A.-féle” védjeggyel van ellátva.

Főszékhely:

Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által

Bécs, I. Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta utánvétel mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Ne felejtse festék, lakk, lakkfesték ecset stb. szükségleteit

Rácizts és Czvrkusits

:: nagykereskedő cég ::

festéküzletében

ZOMBOR, Szentgyörgy tér 6 sz.

:: (Dr. Pavlovits-féle palota) ::

fedezni, mivel ezen cég az összes

festékárakat

valamint az ezen szakmába vágó összes más cikkeket nagy mennyiségben eredeti forrásból szerzi be, s így csak ezen cégnél van alkalma a legjobb minőségű árut **aránytalanul olcsó áron** bármily csekély mennyiségben beszerezni.

Ha tehát szüksége van bármilyen **vegyi és földfestékre**, finom, saját őrlelt tiszta olajfestékre, finom, finomabb és legfinomabb Borostyán padlófestékre, rögtön száradó legfinomabb Linoleum padlólak festékre, finom Parket fény-mázra és viaszra, ugyintén finom Hintófénymázakra bármily minőségben, az összes többi fénymázakra, bármely munkához, a legjobb minőségű mázóló, festő és egyéb ecsetekre, valamint kerti vasbutorok festéséhez szükséges Emeil-Lakk festékekre eddig nem létezett jó minőségben, — valamint ha szüksége van bármely néven nevezendő: Fertőtlenítő szerre, Kátrányra, vagy Harbolineum-ra, úgy forduljon a legnagyobb bizalommal cégünkhez, mert ily módon sok pénzt és fáradságot megtakaríthat magának.

Iparos uraknak gyári áruk.

Megtisztelő látogatását kérve, jegyzünk

kiváló tisztelettel **Rácizts és Czvrkusits**
nagykereskedők.

Papier à Cigarettes

ABADIE

XX Jövő évi XX
gipszszükségletet

legelőnyösebben szállít a legmodernebben berendezett

× ERDÉLYI ×
GIPSZMŰVEK
Sátori Mór

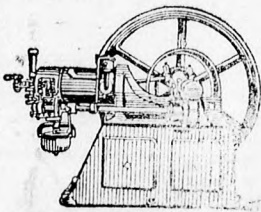
központi iroda:

Budapest, IX., Dandár-u. 25.

Eredeti

„Otto” motorok

benzin, benzol
petrolin, szivó-
gáz és nyers-
olaj üzemre
malmok és
ipargépek haj-
ására a legalkalmasabb és
legelőnyösebb
üzemelő.

Biztos, nyugodt üzem?

Kiessling E. és Társa,
Leipzig-Plagwitz

gyártmányú fűrészmunkáló gépek, asztalosok és fűrésztelepek részére.

A magánjáró eredeti „Otto”

benzinkomobílok nélkülözhetetlenek minden gazdaságban, Gép motor és Hengerolajok, Hajtószekek stb. stb.
Langen és Wolf motorgyár Budapest—Wien

Fióktelep: Ujvidék Tomerini-utca 7.
Kérjen árjegyzéket és költségvetést.

Hét fontos cikk!

**SZÉN
MÉSZ
CEMENT
GIPSZ
MŰTRAGYA
GÉPOLAJ
NYERSOLAJ**

Legjobb beszerzési forrás:

Klár Andor R.-T.

Debrecen, Piac-utca 77. sz.

Bankoszállítunk bankügyleteket, műszaki osztályunk műszaki ügyleteket bonyolít le.

Milliók használják

köhögés,

rekedtség, kalarrus, elnyálkásodás és göcs ellen a

Kaiser-féle mell-karamellákat

a „3 fenyővel”.

6050 közj. hitelesített bizonyítvány o. vosoktól és magánosoktól bizostljak a biztos :: eredményt. ::

Csomagja 20 és 40 All., adagját 60 All. ért kapható
Illin D gyógyszerháza az angyalhoz és Német I. városi gyógyszerháza Zomborban. Gebauer E. gyógyszerész Bács. Kleiner D. gyógyszerész Bács entiván.

HABERFELD SAMU FOGTECHNIKUS.

budapesti egyetemi tanár volt I. assistense

Dr. Felecs Adolf fogorvos

régi lakásában

ZOMBORBAN. SZÉCHÉNYI-KÖRUT.

Mérsékelt árat. Prácis kiszolgáltatás.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

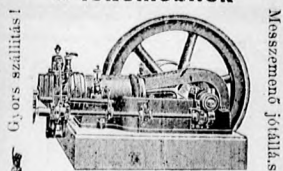
egy régiának bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult következményénél, oszánál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossággal legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és üvegtől minden gyógyszerháznál kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”.
Prágában, Elisabethstrasse 5. uen.

Nyersolaj, szivógáz, diesel benzin

MOTOROK
és lokomobílok

Kedvező fizetési feltételek

Drezdai Motorgyár R.-T.

Németország legrégibb, legnagyobb motorgyára.

Vezérképviselő:

Gellőfi Imre és Társa

Budapest, V., Kohász-utca 4. sz.

(Alkotmány-sz. sarok).